

КЊИЖЕВНОСТ ЈЕ ОБЛИК ОСВАЈАЊА СУДБИНЕ

— Друже Егерићу, Ви сте дете краљевачког краја, ближе речено, из села Рићевштице код Трстеника. Из овог сте краја пошли у свет књижевности, у »проклети занат списатељски«, како рече Ерих Кош. Одавде је Ваш хорен и Ваш таленат... Чиме сте се Ви одужили завичају, заправо шта је остало у Вама од бачких дана у старој крушевачкој Учитељској школи, од родног села Рићевштице и његових брегова, од погледа мајке са родног брега? Није ли то Ваша књига »Извор« објављена прошле године у Матици српској, или све Ваше друге књиге, или можда нека ненаписана књига?

— Право говорећи, овде има питања за цео роман. Најтеже је оно о дугу завичају. Настојао сам, колико је било у мојој моћи, да живим и делујем као исправан човек, да што више искуства претворим у савест и да се тако одужим завичају. Наш живот пружа много примера лаког и брзог успевања; међу људима културе има много и оних спретних, који, увек тачно, знају шта ваља, шта не ваља учинити и како очувати престиж; мени је та форма бриге за књижевну егзистенцију дубоко страна.

Занат списатељски ја не сматрам проклетим; ма какве невоље човек пера могао имати (због пера) књижевност је форма освајања судбине; потреба за њом неће се угасити док постоји потреба за свешћу о људској судбини.

Да се вратимо »Извору«, мада ни досад нисмо били далеко. »Извор« је једна сувише лична књига да радије и не бих о њој; нека читаоци просуде о њој, како и колико осете потребу. Биће коме је књига посвећена, понос од постојања таквог живота и тишина после његовог престанка, говоре ми да је све што сам раније знао о постојању и одлажењу људи само сенка сенке, пука илузија...

— Сећамо се Андрићевих жудних погледа у лепо укоричене књиге кроз излог сарајевске књижаре, давно некад кад је био сиромашан ученик гимназије; отада је заволео књиге и та љубав је остала у њему целог живота. Негде Luis Borges је говорио да је »заражен књижевношћу«, јер — иако слеп — редовно купује књиге и окружује се њима. Шта је Вас, на пример, трајно привукло и определило књигама?

— За нас, децу са села, књига је одувек значила и призор, светло из лепшег, бољег, ведријег живота но што је био наш »селски«. Књиге су ме вазда очаравале неком смерном ти-

шином, мудрошћу која нам је на домаку руке, стрпљива, неуморна. И данас кад слушах људи и жене који имају потребе да много говоре, сетим се — по контрасту — првих снажних доживљаја књиге, негде у трећем разреду основне допао ми је рuku **Горски вијенац** (брат га је донео однекуд, из Крушевца, у село) и кад сам га прочитао, разумем се, само сам нешто слутно о дубини тих слика, разговора, живописности сцена, али сам понео један осећај изузетне лепоте **самог чина читања нечег што ме превазилази**; на прагу наше старе куће са одаклијом, читам, и мислим: да нема срећнијег створа у целом селу! Знам нешто што нисам дотле знао, иако да су ме питали, не бих, свакако могао поуздано одговорити на питање **шта је то** што знам. Још од тих дана — да употребим Вапу слику — не да сам »заражен књижевношћу«, већ неизлечиво — оболео... Хвала јој што ме није мимоишла; ма шта се даље буде догодило међу нама, један избор је учињен: читати, писати, значи за мене давати облик властитој судбини.

ПРЕСТА
ПОР ПОВРА

— Почетком шездесетих година Ви сте се појавили у књижевности низом британских књижевних критика, огледа и памфлета, објављених у књизи »Портрети и памфлети« (1963). Објавили сте затим и Антологију савремене српске сатире, па студију о Борбу Јовановићу, »Реч у времену« (Ваша докторска дисертација), па збирке огледа и критика »Људи, књиге и датуми« и »Дела и дани« I и II. Ваша поменута књига лирских огледа, »Извор«, донекле се наставља на — доста раније — објављену књигу »Молитва на Чегру« (Багдала, 1967). Откуда сада тај заокрет у Вашем писању? Није ли то враћање на пралочетац, жал за младошћу и завичајним сенкама и сликама — аутобиографска исповест — или пак нека врста интелектуалног дневника? Заправо дефинишите поруку и разлоге ове необичне и добре књиге?

— Па видите, те шездесете, са сјајем у души од могућности које су отвориле, мени и данас значе врсту »живора«. Мислити, говорити, писати за друге људе — без икаквог увијања — за мене је увек значило (можда је то и велика илузија?) могућност ширења поља слободе, учења у животу земље, на начин који обликује у нама то што нам је од природе дато и што смо учењем, сазнањима себе и света, освојили. Пишући »Портрете и памфлете«, ја сам пада — помало патетично — веровао да сам честица »на жртвенику напретка, слободе«, борбе за већи и значајнији простор стварања и сл. Данас о тим појавама размишљам нешто тише, без патетике, али, крај свих неспоразума, верујем у њих, и верујем да ће баш у нашој земљи они добити истинску потврду. Наравно, то не зависи од самих појмова но од оних који се за њих — као фундаменталне вредности — знају борити.

Са тим у вези, не мислим да је »Извор« неки мој књижевни »заокрет«, како рекосте — он је постојао и пре ових књига које сте поменули; завичај има у себи сјај апсолутног; он је, за мене, елемент који у нечему надилази историју: иза сваког догађаја постоји тишина; Толстојева горостасна интуиција је то видела — рецимо у »Рату и миру«, када се изнад главе — једног — Наполеона јавља небески бескрај и мисао у души Болконског: то је то, дакле, што јунака историје претвара у прах и у ништа. Но, то је заиста опромна тема, а обећах да нећемо о »Извору«...

— Ви сте истакнути критичар и есејиста, а ја бих хтео да Вас мало увучем у теорију романа... По Браку Милковићу, поезију ће сви писати. Да ли ће то бити и са романом? И шта се догађа са нашим савременим романом, по Вашем мишљењу? Да ли је наше време »време романа«, или роман »умире«, прича умире, и долази време слике?

— Једном је Гете рекао да је **несигурна сва теорија а сигурно само зелено златно дрво живота**. Теорија о кризи романа (једном је Михиз додао и о кризи Француске) постојали су од како су творци тих теорија посумњали у потребу грабења свести о судбини човека. . . Да ли је та потреба престала? Да ли је роман са њом престао? Наравно да — није. Имате случајеве да, рецимо, неки домаћи романи, скоро без рекламе, без икаквих коментара, обухватају, привлаче огромне слојеве читалачког људства. Је ли њих захватила цивилизација слике? Очигледно — није. Или не у мери која у њима потискује потребу за духовношћу коју им пружа роман.

ПОВЕЉА ОКТОБРА

Роман као епска форма, као форма која нам казује шта се збива у свету **са човеком**, никад, по мом уверењу, неће изгубити своје поклонике. Реч је само о томе колико се проблемског богатства (у колико развијеној форми) може наћи у тој области књижевности. . . Питање технике, разуме се, није техничко питање; питање технике у роману је питање визије. Онај романијер, према томе, чија је визија свега диференцирана, богата, пуна, бира технику којом ће — сарласно тој визији — изразити њено богатство, диференцираност, пуноћу. Ако у неким видовима ствари и може да се опазе **промена угла** из којег се види данашњи живот романа, то не значи да роман умире већ **бива виђен новим очима**. . . Очи које су једном прошле Прустов универзум диференцираних сензација, којима је протекао свет Борхесов, или Маркесов нпр., друкчије ће гледати на еволуције романа после тог сусрета са делима ових писаца.

Према томе, трајност романа као уметности није угрожена сликом; та трајност пре може бити угрожена конформизмом романијера, одсуством воље или хтења, или напора, да својим делима даду отисак страсних, узнемирено постављених питања времена, смислу човека у времену. Роман, додуше, **неће** писати сви, али није ни неопходно; цела Русија не би могла додати до Достојевског!

— Шта мислите о ствараоцима у провинцији, ван кланова, ван књижевне метрополе? Да ли ми стварамо неку регионалну књижевност?

— Знате како, мени се то питање поставља у друкчијем виду и облику: нити су писци који раде у тзв. провинцији **сви** провинцијски писци (зато што су ван метрополе), нити су, пак, мимо кланова зато што су у провинцији (па им се није дала прилика да оснују метрополске кланове). . . Колико сам успео да пратим, фамозних кланова има свугде; једино што немају такву моћ да постану, рецимо, национални полемички полигон, што у метрополама бива. Питање о регионалној књижевности је замашно и тражи прецизна истраживања. Писци од дара несумњиво — неким елементима властите природе — успевају да превладају судбине регионалних писаца, други, пак, због одсуства видика, образовања, ширих увида — остају у линијама регионалног. Чини ми се да су у протеклим годинама била присутна извесна (охрабрујућа) настојања да се тај фамозни однос: центар - провинција измени, да не буде традиционално оптерећен (у смислу оног духовитог одговора негде на селу; на питање репортера како замишља социјализам, један сељак је одговорио, лукаво: у социјализму, сви ћемо живети у Београду!). Настојање које се мени чини изузетно плодним јесте: да центар буде тамо где се јавља стваралачки дух, а не где има највиших зграда и споменика.

— Ваша књига «Реч у времену», објављена у Замку културе у Врњачкој Бањи, како је оцењено, представља прву целовиту и заокружену биографску, интерпретацијску

и критичку монографију о делу и лику Борба Јовановића. Шта је било пресудно да се определите баш за студију о Борбу Јовановићу?

— Па, у сваком случају, не беше пресудно — успети у каријери, савити неко лагодно универзитетско гнездо, на меком »јастуку свести«. За мене је ту било пресудно једно дубље осећање везе које имам према личностима »ван серије«. Наиме, Борбе Јовановић је припадао реду индивидуалности које свој етос налазе и развијају у патосу револуције. Дете имућне грађанске породице, он је могао проживети свој век, као »златни младић« те класе, путујући по Европи и околини. Он је, међутим, изабрао »блистање трагичне среће остварљивости« (Јовановићева формулација), дајући се револуцији, пуноћом младости и заносом непристајања које младост у првом реду истиче. Осим тога, има у његовом животу извесне ентелебијске чистоте, једно дубље назирање и сазнање: да живети има вредност кад је интензитет, нега ризика, импулс креативности.

— Иако сте у делу »Реч у времену« расветљавали »једно доба« само у мери коју захтева простирање и значај дела Борба Јовановића, можете ли рећи да ли проблеми назначени у њему, кад је реч о књижевности, још трају и на који начин?

— Па, видите, то доба — на жалост или на срећу — много чему још није прошлост. Није ту пресудно ни то што је знатан број његових протагониста још активан; битније је друго: дух којим је обликован сукоб на нашој књижевној левици не припада још књижевној историји. При сваком новом политичком заокрету, ревизији, на један посредан начин обнови се и расправа о тзв. вребајућем разуму, али са тим и дух против којег се, тако интензивно пуном страхују, борио читав низ антидогматика у периоду званом »између два рата. . .«. Са најбољом вољом, човек такву визуру ствари не може да узме друкчије но као оживљавање некаквог »министарства истине«, оног у којем се, једином за свагда зна где је исправност а где грешка, ко има а ко нема право у књижевним борбама. . .

Шта ћете, изгледа да стварно »ниједна битка није дефинитивно добијена ни дефинитивно изгубљена« (Марко Ристић). Биће потребно још много мутне и бистре воде да протекне Дунавом да се та питања, колико — толико, расветле. Јер су тешке и опоре борбе духа — мада многим не изгледа тако. . .

— Време у којем је књижевно стварао и делао Борба Јовановић време је, како сами рекосте, сукоба на књижевној левици. Оно је и поред неколико, са вашом књигом, значајних прилога (Станко Ласић: Сукоб на књижевној левици, Владо Маћаревић: Књижевност и револуција, Василије Калеџић: Покрет социјалне литературе) још умногоме неосветљено. Зашто?

— Богами, то је веома тешко питање. С једне стране, то је питање истраживачког и творачког дара (»И најлепша девојка«, рекао је један Ла Рошфуко, »може дати само колико може«), с друге стране, реч је о погрешном уверењу знатног броја истраживача да је испитивање тог периода »деликатно«, »гугаљиво« и »ризично«, да бавити се њим значи »ставити главу у торбу« итд. Наравно, било би нетачно рећи да ризика апсолутно нема. . . Али, још је Вук Караџић писао: »Ко се врабаца боји, нек не сије проје«. Истраживати без ризика и то није баш привлачна визија! Ја, рецимо, не мислим да је моја студија о Јовановићу, интерпретација тог времена, из реда оних које чине свет радикално бољим, повијим, али

БОРБА
БОР БОБА

речено вуковским језиком — »зрно пшенице« које покушах узгајати, није увезено и, ако смем рећи, није расло у стакленој башти »прозирности«, јасности, на априорним шемама и »јастуцима свести.« Да ли је то довољно? Нека други суде. . .

— Ви негујете и дневну, новинску критику, Како гледате на њену сврху и мисију у књижевном животу?

— Па . . . видите, дневна, новинска критика је један стварно узбудљив, изврстан, подстицајан позив, кад се предано обавља — и слободно пише. Ја сам имао ту срећу да ме је од почетка прихватила (од 1959) Политика, па затим и НИП, тако и кад ми је бивало најтеже, веровао сам да ћу, бар делимично, досегнути хоризонт и уметност у том послу оних људи који су ми били подстицајни, узорци: Богдановић, Михајловић - Михиз.

ПОБЕДА
ОК РОБА

Што се тиче сврхе новинске критике — има је. Не знам како стоји са њеном мисијом. Наиме, »расуло вредности« о којем се у овом трену (веома интензивно и инцизивно) говори, са тежњом да се упише у грех критици, у битној је вези са питањем о њеној мисији. . . Није критичар папа који ће рећи: Roma locuta causa finita. То сви знају, али сви се праве као да не знају. Много је других сила (и силица) које образују књижевни и критички рељеф момента.

— Критичари оцењују, по природи свог позива, књижевно стваралаштво, указују на његове врлине и мане. У којој су мери (мерила наших мерилаца објективна? Да ли су катакада »робачка« и »пријатељска«?

— Какви мериоци, таква мерила. Кад су робачка и пријатељска према писцима, нису робачка и пријатељска према књижевности. Дух, истина, није кантар да се (тачно) измери оно што је духовно, али се ипак може разазнати кад је погрешка критичара проистекла из система вредности којем критичар крчи пут а када је обична, вулгарна игра интереса. Међутим, за дух објективности потребна је особита етичка осетљивост средине, одређена нека етичке диспонибилности. Имам, рецимо, искуства са једним домаћим књижевним листом који је — без обзира да ли је књига била лоша или не — константно писао негативно о мојим књигама. Наравно, то је његово право, Али, баво — логичар би могао поставити и том праву неко логично питање. . .

— Ако се тврди да је писац савест друштва како Ви, као стваралац, видите место и улогу књижевника у друштву данас?

— Мислим да је питање преопсежно: на њега је заиста тешко одговорити. Писац је изгубио многе од атрибута те опште тврђење кад је осетио снаге Великог механизма око себе и кад је почео рационализовати те снаге као сопствену умност. . . Друштво је богато онолико колико СУ БОГАТЕ личности које га чине: богатство заједнице зависи у првом реду од количине слобода које развијене личности могу изразити у творачком смислу. Наиме — другим речима — слобода и постоји као умножавање слободе не ако чување њених »залиха« у каквом магацину. Писац који има тај темељни осећај потребе за умножавањем слободе, уме, спонтано, да пружи прилог њеном простирању: пишући, говорећи, он за слободу ради без накнадних дужности, налога, да буде »свест друштва«, његова морална или друга жандармерија. . . Место и улогу књижевника ја видим доста једноставно: да гледа и казује, да осветљава и преображава тим осветљењима, оно што је по природи ствари тамно и тајно у људском животу.

Светлост је за већину људи радост. . . Умножити је значи проширити количину радости. Писац је поћни или дневни радник који покушава да увећа број осветљених поља у нашем животу. . . Шта мари што се и она друга — тамна — симултано јављају борећи се за превласт! Јављају се и таленти који их изражавају, потискујући тако оно што је опасно у помрчинама. . . У том смислу, неопходно је истаћи, да уметност и револуција заиста не могу бити у колизији; и једна и друга раде на увећању богатства човекове природе; свака на свој начин и својим средствима. Заблуда — чак и драматичних — може бити и на тој релацији, али стремљења једне и друге (уметности и револуције) у смеру пуноће и дубине тог богатства не могу се порећи.

ПОБЕДА
ПОКТОВА

— Још у младалачком спису »Молитва на Чергу« упитали сте се: »Има ли смисла писати?« Да ли се о смислу писане, или изговорене речи питате и данас?

— Данас много више но раније. Док човек почиње у литератури — нарочито млад човек — његова питања увек имају понешто литерарну боју и тон. Касније, међутим, то постаје друкчије: човек се пита о смислу писања јер је доживео неке ствари које га у битном смислу потресају, чинећи део његове судбине. Знаш, рецимо, да сам, у извесном моменту живота, толико везан за реч, имам интензиван осећај: »не могу да ћутим«, а опет, у спокојном промишљању, видим: реч може постати чин (неко је већ рекао: мисао је само твоја — чин је свачији) а кад то постане, онда су силе којима је окружена толико надмоћне да се она јавља као изразита немоћ. Но, писати, у коначном смислу, ипак је — антисудбина, савлађивање неминовности. Шта бисмо могли да нам не беше народне поезије (косовског циклуса, рецимо), Његоша, Андрића, Црњанског, Ђосића, Селимовића. . . како замислити наш духовни простор без оне еруптивне, дијалектичке енергије која с зове Мирослав Крлежа која нас — и у загамњеним тренуцима живота — враћа изворима умности и смисла! Писати — може да значи и сизифовски умор, и аскету и естазу, и трагични неспоразум са светом, али отпор који »каравана пружа лавезу« тим чином један је од оних који бране човека, одржавајући у њему илузију светла и снаге. »Човек би се угушио кад не би писао пуним прсима« (Крлежа) .

»Сваки човек, записали сте у андрићевском тону, сигурно памти по један пут или стазу, неизбрисиво, за цео живот. Мени се из дечачког доба кристално јасно урезала у памћење стаза на коју је водио поглед са прозора моје собе« — Запис о тражењу мере Молитва на Чергу. Дуго не живите у завичају, живе ли у Вама »стазе врњачке«?

— За мене је сигурно једно: да није те стазе, неизбрисиве, у памћењу, тешко да бих писао — било шта. Ја не мислим да су такве везе и сећања било у чему локалпатриотске врсте, да ограничавају духовни видик и сл. Једноставно, људском бићу драга су места која су изворишта његових првих сензација, првих прогледавања, где су се његовом духу, у примарној безазлениости питања, указали проблеми рођења, љубави, смрти. Реченица, рецимо, коју наводите у свом питању, односи се на стазу, узан колски путић који води »ка гробљу у Присоју«. За мене та стаза има посебну речитост; кондезовано једноставно, она ми говори можда више од Достојејевског и Камија, Гетеа и Андрића, онако како нам говоре, кад смо сами, звезде и празни простори: да је човек, са свим својим илузијама победа и значаја, дим и прах, листак тужни, вијан ветровима на сувим и тврдим путевима живота. Но ипак, има зрно наде у његовом напору: унети нешто топлине у суровости света, мало светла у непрегледне помрчине, мо-

жда и није апсолутно узалудно. Јер »гробље у Присоју«, равнодушно за напор људи, прима у себе и плодне и неплодне животе, реч је о томе да бележи на »вечним кућама« могу бити и домети, реалитвне победе свести.

А стазама врњачким дугујем већину ведрина у свом животу и радостан сам при самој помисли на њих. Има тамо једна вила — њен власник је био неки протерани Шваба, Еберт (данас је она дечији дом) и у њеном поткровљу, 1945. године, у пролеће, чини ми се, осећао сам све могућности будућег. То су она стања кад се идеали примају као истине што се виде из далека и чини нам се да можемо додирнути сневе. . . Да ли смо ми у стању да нешто битно напишемо о тим стањима и стазама? Дубоко сам уверен да је трагика писца и у томе што му баш то, тамно и тајно, трептаво у стањима и стварима, то што лебди као финта измаглица између нас и света — узмиче. Ако нас, бар једном, додирне и озари наговештајем израза таквих стања, судба према нама није шкрта.

— Реците нам на крају нешто о Вашим два новонасталим књигама. То су »Гласови и ћутања« коју је објавило приштињско »Јединство« и монографија о роману Меше Селимовића »Дервиш и смрт«. Какве су поруке тих књига?

— Па, можда би било излишно да сам тумачим тзв. поруке својих књига. Оно што бих могао рећи, у замену за то јесте: монографски портрет дела Дервиш и смрт — у издању Завода за уџбенике и наставна средства у Београду — део је мог дуга, критичког, аналитичког, у односу на дело Меше Селимовића. Ако није нескромно рећи, то је моја књига дубоке оданости делу Меше Селимовића; књигу сам писао са настојањем да обухватим спиритвалне, метафизичке, антрополошке, философске и психолошке, разуме се и естетичке проблеме које је ово велико дело донело на сцену света. Ви и сами знате да постоје присности духа, велике, несводљиве присности, а Дервиш и смрт је велико извориште, за мене такве једне присности. Ту има и један други момент, и рећи ћу га, зашто да не, људски је, природно, Мешу Селимовића сам волео као човека високе, умне солидарности, и просто ми је не схватљиво да више нема у животу његове марцијалне, умне фигуре. То је био аутентично одважан човек, који ју имао чиме да нас поучи — својим животом не само делом. Нећу никад заборавити један диван гест који је начинио у једној трилици, кад је ваљало нашим »малим силницима« рећи где им је место, како је то учинио изврсно, без патетике и без позе, једноставно, али без узмицања или »умекшавања« става!

Ето, пишући књигу о књизи тог човека, вероватно се, у мрежама асоцијација, прилаза, тумачења богатих слојева те књиге, настанила негде и та љубав, оданост, дивљење за дело човека који је и у мом животу значио више но што значи један свима познат и признат велики писац. Но, и кад останемо по страни тај биографско - сентиментални аспект ствари, драго ми је што је то дело све више у језгру занимања не само наше но и европске књижевне мисли. Ја ћу настојати даље, да напишем књигу о мисаоним проблемима дела Меше Селимовића. Надам се да је овај портрет Дервиша њен релативно тачан почетак . . . Тешко једном делу, ако је он отпрве истумачено и у целости захваћено; дело Меше Селимовића тек очекује нова читања.

Друга књига о којој сте ме питали, Гласови и ћутања, штампана ове године у Приштини (»Јединство«) је збирка новинских критика објављених у високотиражним листовима (Политика, Нин, Борба) од 1965—1975. са покојим часописним текстом као врстом теоријско-есејистичке подлоге за новинску критику. О њој — тој књизи — до сада колико

знам није било говора. Бар не у штампи, и тамо где би требало. Не улазим у то зашто је све тако како је. Али имам једно осећање да се око извесне врсте интелектуалаца ствара нека врста резервата; ако једном понесете етикету непослушног, непоћудног, непримереног, неумереног, неусмереног, обрасцима који преовлађују отпорног — онда је узалудно што бескрајно волите литературу, што пишете књиге, што оне захватају некакву нашу мук и проблематику; велики усидрени брат (баш као у Орвела) нађе начина да вас »среди« и обезвреди! Он бди и чува да се ни један лист не замише, ни једна промена ка инвенцији не збуде.

Но, конкретније о књизи ово: **Гласови и ћутања**, тематски, говоре о **гласовима и ћутањима** у нашој књижевности од 1965. до 1975. онако, разуме се како сам их ја, као критичар примио и на њих одјекнуо. Други, друкчији критичари би, свакако, чули и друге и друкчије **гласове и ћутања** и на њих одјекивали, опет друкчије. Реч је ту и о песницима, о прозним писцима, есејистима, критичарима, дакле о делима и о данима који су протекли. Но верујем да ће о томе други прецизније, боље од мене, са више дистанце. Желим само да додам како је цела та књига сачињена на једном уверењу да је новинска критика веома значајан, чак национално значајан посао. Ма шта о томе говорили они којима је она омогућила извесну репутацију да би се домогли супериорности према њеним налазима, вредностима или невредностима. Кад се буде разведрило наше општије небо, кад гори престану да суде бољима — а то мора једном бити — они који данас сувим, немаштовитим, неинспирисаним редовима уништавају углед српске новинске књижевне критике, биће опет на месту које им и припада: онај кога је мајка природа одредила да носи циглу носиће циглу а неће држати лекције архитекту; онај који нема слуха за поезију неће писати критике о поезији него рећимо о царини и сувим шљивама! А догле, биће како мора, борба непрестана између конвенције и инвенције, између обрасца и онога што негира обрасце. Ту борбу повремено спречавање и замагљивање они који живе од спречавања и замагљивања. Али је неће зауставити. Нико. Никад. Јер је закон света и јер се у њеним недрима гнзди она муњевита свежина на којој се живот пресијава, цакли од искушења и богатства могућности. Отуда и наслов који носи овај наш разговор — ако се слажете — може да буде повод новим разговорима.

Разговор водио
МИЛОСАВ БАЛИЋ

ПОВЕЉА
СРПСКА